

OBSAH:

1 Úvod	9
2 ANALYZOVANÉ VZORKY	13
2.1 Fonologická databáze českých anglicismů	13
2.1.1 Zdroje	13
2.1.2 Transkripce	16
2.1.3 Zdrojová anglická slova	18
2.1.4 Další informace obsažené ve FDČA	19
2.1.5 Kvalita lexikografických údajů o výslovnosti a jejich vztah k reálnému úzu	21
2.2 Databáze výslovnostního úzu cizích slov	24
2.3 Fonologický korpus češtiny	27
3 FONOLOGICKÁ ADAPTACE ANGLICISMŮ	30
3.1 Východiska pro zkoumání fonologické adaptace anglicismů	30
3.2 Principy fonologické adaptace	38
3.3 Klasifikace hesel podle adaptačních principů	35
3.4 Fonologická approximace jednoduchých samohlásek	37
3.5 Fonologická approximace dvojhlásek	40
3.6 Fonologická approximace souhlásek	42
3.7 Vliv americké angličtiny na fonologickou approximaci	44
3.8 Grafická výslovnost	46
3.9 Zastoupení primárních adaptačních principů	47
3.10 Zastoupení sekundárních adaptačních principů	49
3.11 Fonologická adaptace a distinktivnost	55
3.12 Shrnutí	55
4 FONOLOGICKÁ STRUKTURA ANGLICISMŮ	57
4.1 Úvod	27
4.2 Konsonanty	60
4.3 Vokály	61
4.4 Slabičné konsonanty	62
4.4.1 Slabičné likvidy	62
4.4.2 Slabičné nazály	69

4.5	Kombinace konsonantu s vokálem	73
4.6	Kombinace vokálu s konsonantem	75
4.7	Konsonantické kombinace	77
4.7.1	Iniciální kombinace	78
4.7.2	Mediální kombinace	80
4.7.3	Finální kombinace	87
4.8	Kombinace dvou vokálů	91
4.9	Struktura slabiky	92
4.10	Struktura slova	94
4.10.1	Vymezení slova	94
4.10.2	Výskyt rázu	95
4.10.3	Přízvuk a potenciální pauza	96
4.10.4	Další signály hranic fonologických slov	99
4.10.5	Typy slov	101
4.10.6	Slabičná délka	102
4.10.7	Fonologické prvky na konci slov	104
4.10.8	Jednoslabičná slova	107
4.10.9	Víceslabičná slova s komplexním vokálem v první slabice	108
4.10.10	Víceslabičná slova s jednoduchým vokálem v první slabice	113
4.10.11	Víceslabičná slova se slabičnou likvidou	114
4.11	Diskuze	120

5 ROZDÍLY VE VÝSLOVNOSTI ANGLICISMŮ ZAZNAMENANÉ ČESKÝMI VÝKLADOVÝMI SLOVNÍKY ZA POSLEDNÍCH 50 LET	128	
5.1	Úvod, metodologie, materiál	128
5.2	Rozdíly v kvantitě vokálů	131
5.2.1	Kolísání vokalické kvantity v zakončeních	131
5.2.2	Kolísání vokalické kvantity před psaným <i>r</i> , které se v nerotických akcentech angličtiny nevyslovuje	134
5.2.3	Ostatní typy kolísání vokalické kvantity	135
5.3	Rozdíly v kvalitě vokálů	139
5.3.1	Kolísání /ɛ/ – /a/	139
5.3.2	Kolísání /ɪ/ – /ɛ/	141
5.3.3	Kolísání /u/ – /a/	142
5.3.4	Kolísání /ɛ/ – /o/	142
5.3.5	Kolísání /i:/ – /ɛ:/ či /ɛ/	143

5.3.6 Kolísání diftong (či bifonematická sekvence) – monooftong	143
5.4 Odlišné výsledky adaptace anglického <i>th</i>	144
5.5 (Ne)slabičnost souhlásek <i>r, l, n</i>	145
5.6 Rozdíly v přízvukování	147
5.7 Ostatní jevy.	148
5.8 Shrnutí	150
6 SOCIOLINGVISTICKÉ VARIOVÁNÍ VÝSLOVNOSTI ANGLICISMŮ	153
6.1 Úvod	153
6.2 Variování výslovnosti anglicismů v závislosti na věku, vzdělání, pohlaví a místu původu mluvčích	155
6.3 Variování znělosti	156
6.3.1 Výslovnost [k] vs. [g] v koncovce <i>-ing / -ink</i>	156
6.3.2 Výslovnost [s] vs. [z]	159
6.3.3 Výslovnost [t] vs. [d]	160
6.4 Variování způsobu artikulace	161
6.4.1 Výslovnost [k] vs. [χ]	161
6.4.2 Výslovnost [ʃ] vs. [tʃ] a [ʒ] vs. [dʒ]	162
6.5 Variování češtině cizích fonémů	164
6.5.1 Výslovnost <i>th</i>	164
6.5.2 Výslovnost <i>w</i>	168
6.6 Kvalita samohlásek	171
6.7 Kvantita samohlásek	173
6.8 Shrnutí	175
7 ZÁVĚR	178
8 LITERATURA	183
9 SUMMARY	189
10 VĚCNÝ REJSTŘÍK	193